EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.5.2015.
COM(2015) 276 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Zviedrijas 2015. gada valsts reformu programmuun ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2015. gada konverģences programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Zviedrijas 2015. gada valsts reformu programmuun ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2015. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[3],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas[4],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju — "Eiropa 2020" –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija. Stratēģijā lielākoties pievērsta uzmanība galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm. Kopā tās veido "integrētās

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
[3] COM(2015) 276.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

pamatnostādnes", ko dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Padome 2014. gada 8. jūlijā pieņēma ieteikumu par Zviedrijas 2014. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Zviedrijas 2014. gada konverģences programmu.

(4) Komisija 2014. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu[5], iezīmējot 2015. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Tajā pašā dienā Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu[6], kurā tā noteica Zviedriju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(5) Eiropadome 2014. gada 18. decembrī apstiprināja prioritātes, lai veicinātu investīcijas, paātrinātu strukturālās reformas un īstenotu atbildīgu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju.

(6) Komisija 2015. gada 26. februārī publicēja 2015. gada ziņojumu par Zviedriju[7]. Tajā tika izvērtēti Zviedrijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti 2014. gada 8. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Ziņojumā par valsti ir ietverti arī padziļinātā pārskata rezultāti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Zviedrijā ir makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama politiska rīcība un uzraudzība. Īpaši mājsaimniecību parāda līmenis aizvien ir ļoti augsts un turpina pieaugt, jo mājokļu cenas turpina paaugstināties, procentu likmes joprojām ir zemas, ir ievērojami nodokļu stimuli un pastāv ierobežojums mājokļu piedāvājumā. Uzmanība joprojām jāpievērš makroekonomiskajām norisēm, kas saistītas ar privātā sektora parādu.

(7) Zviedrija 2015. gada 23. aprīlī iesniedza savu 2015. gada valsts reformu programmu un 2015. gada 24. aprīlī – savu 2015. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

(8) Uz Zviedriju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Savā 2015. gada konverģences programmā valdība plāno pakāpeniski samazināt nominālo deficītu līdz 1,4 % no IKP 2015. gadā un panākt līdzsvaru 2018. gadā, kā arī plāno arī turpmāk visā programmas periodā izpildīt vidējā termiņa mērķi, proti, strukturālo deficītu 1 % apmērā no IKP. Sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP maksimumu 44,2 % apmērā sasniegs 2015. gadā un pēc tam tā pakāpeniski samazināsies līdz 40,0 % 2018. gadā. Šo budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Tomēr pasākumi plānoto budžeta deficīta mērķu sasniegšanai, sākot no 2016. gada, būs jākonkretizē. Ņemot vērā Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka strukturālā bilance atbildīs vidēja termiņa mērķim un būs -1 % 2015. gadā un uzlabosies līdz - 0,9 % no IKP 2016. gadā. Pamatojoties uz savu konverģences programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, Padome uzskata — sagaidāms, ka Zviedrija ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.

(9) Atšķirībā no daudzām citām dalībvalstīm mājokļu cenām Zviedrijā nav bijušas nekādas būtiskas korekcijas un kopš 2013. gada vidus tās ir atkal būtiski palielinājušās. Komisijas veiktais padziļinātais pārskats rosina domāt, ka Zviedrijas

---

5 COM(2014) 902.
6 COM(2014) 904.
7 SWD(2015) 46 *final*.

mājokļu cenas pārsniedz savas pamatvērtības. Daļēji tas ir saistīts ar labvēlīgiem pamatnosacījumiem, piemēram, lielākiem rīcībā esošiem ienākumiem, zemām procentu likmēm un veselīgu demogrāfisko situāciju. Tomēr ziņojumā par valsti ir norādīts, ka mājokļu cenas palielinās gan ar pieprasījumu, gan piedāvājumu saistītu faktoru dēļ. Raugoties no pieprasījuma perspektīvas, kredītu nosacījumi ir bijuši īpaši labvēlīgi. Turklāt Zviedrijas nodokļu sistēma, kas ietver vienu no lielākajiem nodokļu stimuliem mājokļu iegādei Savienībā, arī veicina mājokļu cenu pieaugumu. Tas savukārt ir arī veicinājis mājsaimniecību parāda pieaugumu Zviedrijā, kas ir liels un pieaug straujāk nekā pārējā ES. Pat ja mājsaimniecību aktīvu kopsumma ir liela un rīcībā esošie ienākumi pēdējos gados ir palielinājušies, mājsaimniecību sektors šobrīd ir neaizsargātāks nekā iepriekš un mājsaimniecību parādsaistību augstais līmenis apdraud makroekonomisko stabilitāti. Būtu jānovērš iedzīvotāju ienākumu nodokļu stimulu parādu veidošanai ietekme, pakāpeniski samazinot nodokļu atskaitījumu no hipotekārajiem procentu maksājumiem vai palielinot regulārus īpašuma nodokļus. Turklāt ir jāpieliek pūles, lai paātrinātu hipotekāro aizdevumu amortizācijas tempu nolūkā samazināt mājsaimniecību parādsaistību pieaugumu.

(10) Raugoties no piedāvājuma perspektīvas, strukturālas nepilnības izraisa mājokļu trūkumu un veicina mājokļu cenu pieaugumu. Tas ierobežo darbaspēka mobilitāti un rada sociālas problēmas neaizsargātām iedzīvotāju grupām. Piedāvājumu ierobežo neefektīva esošo mājokļu izmantošana, kā arī strukturāli nepietiekami ieguldījumi jaunu mājokļu būvniecībā. Jo īpaši, būtu jāstiprina stimuli pašvaldībām aktīvi veicināt ieguldījumus mājokļu būvniecībā un nodrošināt neaizsargātām iedzīvotāju grupām mājokļus. Nepieciešams veicināt konkurenci būvniecības nozarē, kurā būtu jānodrošina pilnībā pārredzamas publiskā iepirkuma procedūras. Plānošanas un pārsūdzības procesi ir ilgstoši un sarežģīti, un tie būtu jāoptimizē. Neelastība īres tirgū, kas, šķiet, nepilda savu lomu attiecībā uz cenu spiediena mazināšanu mājokļu tirgū vai mobilitātes vajadzību atbalstīšanu, galvenokārt ir saistīta ar augsto īres maksu uzraudzības pakāpi. Tā būtu jānovērš, pakāpeniski īstenojot īres tiesību noteikšanas sistēmas reformu. Tam būtu jārada variētākas īres cenas — kā rezultātā esošie mājokļi varētu tikt izmantoti efektīvāk — un lielāka līgumslēgšanas brīvība starp individuāliem īrniekiem un īpašniekiem.

(11) Valdība strādā pie tā, lai uzlabotu skolēnu sekmes, kas pēdējo desmit gadu laikā ir būtiski pasliktinājušās un līdz ar to ir viens no iemesliem salīdzinoši augstajam jauniešu bezdarba līmenim. Tāpat arī valdība šobrīd strādā pie tā, lai atvieglotu pāreju no izglītības uz darba tirgu un uzlabotu jauniešu ar zemu izglītības līmeni un personu ar migrantu izcelsmi integrāciju darba tirgū. Panākumi šajā jomā būs jāuzrauga.

(12) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Zviedrijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un to publicējusi 2015. gada ziņojumā par valsti. Tā arī ir izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Zviedrijai adresētiem ieteikumiem. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Zviedrijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. ieteikumā.

(13) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi Zviedrijas konverģences programmu, un saskaņā ar tās atzinumu[8] Zviedrija ievēro Stabilitātes un izaugsmes paktu.

(14) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo vērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Zviedrijai 2015. un 2016. gadā rīkoties šādi.

1. Novērst mājsaimniecību parāda pieaugumu, pielāgojot fiskālos stimulus, jo īpaši pakāpeniski samazinot nodokļu atskaitījumu no hipotekārajiem procentu maksājumiem vai palielinot regulārus īpašuma nodokļus un paātrinot hipotekāro kredītu amortizācijas tempu. Novērst strukturālo mājokļu trūkumu, sekmēt konkurenci būvniecības nozarē, racionalizēt plānošanas un pārsūdzības procedūras būvniecībā un pārskatīt īres maksas noteikšanas sistēmu, lai ļautu vairāk uz tirgu orientētas īres maksas.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

[8] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.